

**Ferenc pápa üzenete
a vándorlók és menekültek világnapjára (2015. január 18.)**

Az egyház határtalan és mindenki anyja

Kedves Testvérek!

Jézus „a legjobb hithirdető és maga az evangélium” (*Evangelii gaudium* apostoli buzdítás, 209). Odaadó gondoskodása, különösen a legsebezhetőbb és kitaszított emberek iránt, mindenkit arra ösztönöz, hogy gondoskodjon a leggyengébbekről és fedezze fel arcát mindenek előtt az új formában jelentkező szegénység és rabszolgaság áldozataiban. Az Úr mondja: „Éhes voltam, és adtatok ennem. Szomjas voltam, és adtatok innom. Idegen voltam, és befogadtatok. Nem volt ruhám, és felruháztatok. Beteg voltam, és meglátogattatok. Börtönben voltam, és fölkerestetek” (Mt 25, 35-36). A földön zarándokló és a magát mindenki édesanyjának valló egyháznak ezért az a küldetése, hogy Jézus Krisztust szeresse, imádjá és szeresse, különösen a legszegényebb és legelhanyagoltabb emberekben; egészen biztosan köztük tartoznak a vándorlók és menekültek, akik megpróbálnak szabadulni életveszélyes és drámai helyzetükből. Idén ezért lett a vándorlók és menekültek világnapjának témája: Az egyház határtalan és mindenki anyja.

Az egyház valóban kiterjeszti ölelő karjait, hogy korlátlanul befogadjon minden népet, különbségtétel nélkül, és hirdesse mindenkinek: „Isten a szeretet” (1 Jn 4, 8.16). Halála és feltámadása után Jézus azzal bízta meg tanítványait, hogy tanúi legyenek és hirdessék az öröm és irgalmasság evangéliumát. Pünkösdkor az apostolok erre bátran és lelkesen kiléptek az utolsó vacsora terméből; a Szentlélek ereje győzedelmeskedett kétségeik és bizonytalankodásuk felett, és azt is elérte, hogy igehirdetésüket mindenki megértette a saját nyelvén. Így kezdettől fogva az egyház egy olyan édesanya képévé vált, akinek szíve korlátlanul nyitva áll mindenkinek az egész világon. Ez a küldetés már kétezer éves múlttal rendelkezik, a missziós hithirdetés pedig már az első századoktól kihangsúlyozta az egyház egyetemes anyaságát, amit aztán a szentatyák írásai továbbfejlesztettek és a II. Vatikáni Zsinat is újra felélesztett. A zsinati atyák „*ecclesia mater*”-ről beszéltek, hogy megmagyarázzák annak természetét, hiszen ez az egyházanya életet ad gyermekeinek, tagjai közé fogadja őket és gondoskodik róluk (vö. Dogmatikai konstitúció az egyházról, *Lumen gentium*, 14).

Az egyház, amely nem ismer határokat és mindenki édesanyja, terjeszti a szolidaritás és befogadás kultúráját az egész világon, minden nép között, és ezért senkit sem szabad haszontalan, rossz helyen tartózkodó, vagy kiselejtezendő személynek tekinteni. Ha a keresztény közösség valóban átéli az egyháznak ezt az anyaságát, akkor táplálja, eligazítja az embereket, utat mutat és türelmesen segít, egyre közelebb kerül hozzájuk az imádság és az irgalmasság cselekedetei által.

Ma mindez különös jelentőséggel rendelkezik. Korunkban ugyanis, tanúi vagyunk egy valóban széleskörű migrációnak; sokan elhagyják származási helyüket, kockázatos utazásokra vállalkoznak, magukkal cipelik reményeikkel, félelmeikkel és vágyaikkal teli poggyászaikat és emberibb életfeltételeket keresnek. Ez a vándormozgalom azonban, nem ritkán bizalmatlanságot és az ellenségeskedést idéz elő még a keresztény közösségekben is, még mielőtt bárki megismerte volna az említett személyek sorsát, üldöztetését, vagy éppen nyomorát. Ezek a gyanakvások és előítéletek ilyenkor konfliktusba kerülnek a bibliai

paranccsal, miszerint: tisztelettel és együtt érző szeretettel be kell fogadnunk a szükségét szenvedő idegent.

Egy részről, megszólal bennünk a lelkiismeret hívogató szava: legyünk érzékenyek az emberi nyomor iránt és gyakoroljuk a felebaráti szeretet parancsát, amelyet Jézus akkor hagyott ránk, amikor azonosította magát az idegenekkel, a szenvedőkkel, az erőszak és kizsákmányolás minden ártatlan áldozatával. Más részről, emberi természetünk gyengeségének következtében, érezzük azt a kísértést is, „hogyan olyan keresztények legyünk, akik óvatos távolságot tartanak az Úr sebeitől” (*Evangelii gaudium* apostoli buzdítás, 270).

A hit, remény és szeretet bátorsága azonban azt is lehetővé teszi, hogy leszűkítsük az emberi tragédiáktól elválasztó távolságokat. Jézus Krisztus ugyanis azt várja tőlünk, hogy felismerjük Őt a vándorlókban és a menekültekben, a száműzött és hontalan emberekben; általuk is arra szólít minket, hogy osszuk meg velük anyagi tartalékainkat és esetleg még abból a jólétből is adjunk fel valamit, amelyért valamikor jól megdolgoztunk. Erre emlékeztetett VI. Pál pápa, amikor kijelentette: „a kedvezőbb helyzetben lévőknek kötelességük bizonyos jogaikról lemondani, hogy javaikat bőkezűbben bocsáthassák mások rendelkezésére” (*Octogesima adveniens* apostoli buzdítás, 1971. május 14., 23).

Mindezeken túl, a mai társadalmak multikulturális jellege is arra ösztönzi az egyházat, hogy vállalja a szolidaritás, a közösségépítés és az evangelizáció új feladatait. A vándormozgalom sürgeti az emberek és kultúrák harmonikus együttélésének szavatolását, azoknak az értékeknek az elmélyítését és megerősítését, amelyekre mindig szükség van. A cél eléréséhez azonban nem elegendő a pusztán tolerancia, amely csupán csak megnyitja és egyengeti az utat a különbözőségek tisztelete, a különböző származással és kultúrával rendelkező emberek együttélése felé. Ez egybevágh az egyház hivatásával, hogy áthidalja a határokat és segítse „a védekezés és félelem, az érdektelenség és kirekesztés magatartásformák ... felcserélését egy olyan magatartással, amelynek alapját a 'találkozás kultúrája' képezi. Egyedül csak ez által sikerül felépíteni az igazságosabb, testvériesebb és jobb világot” (*Üzenet a vándorlók és menekültek világnapjára, 2014*).

A vándormozgalom mindenesetre akkora méreteket öltött, hogy azt csak az államok és a nemzetközi szervezetek összefogásával, rendszeres és szoros együttműködésével lehet hatékonyan szabályozni és kezelni. A vándorlás valójában mindenkit cselekvésre szólít, nem csak a jelenség méretei miatt, hanem „az általa felvetett társadalmi, gazdasági, politikai, kulturális és vallási problémák és a megrendítő drámai kihívások miatt is, amelyek előtt az egyes nemzetek és az egész nemzetközi közösség áll” (XVI. Benedek, *Caritas in veritate* enciklika, 2009. június 29., 62).

Napjainkban napirenden vannak a nemzetközi viták a migráció kezelésének módozatairól, jogi szabályozásáról, ezek célszerűségéről, arról, hogy miként lehetne megbirkózni a vándorlás jelenségével. Létezik sok olyan nemzetközi, nemzeti és helyi szervezet és intézmény is, amely ugyancsak azok szolgálatára szenteli erejét és munkáját, akik a kivándorlással keresik a jobb életlehetőségeket. Nagylelkű és dicséretes fáradozásuk ellenére, mégis szükség van a személyi méltóság és emberközpontúság védelmére épülő, egyetemes együttműködés hálózatával is rendelkező, mélyreható és hatékony akciókra. Ez által még hatékonyabbá válik a küzdelem a kriminális és gyilkos emberkereskedelemmel, az alapvető emberi jogok megsértésével, az erőszak, a zsarnokság és a rabszolgaság minden formájával szemben. Ez az együttműködés azonban megkívánja a kölcsönösséget, a készséges és bizalmas együttműködést, abban a tudatban, hogy „a felsorolt jelenségekhez párosuló

nehézségekkel egyetlen ország sem képes egyedül megbirkózni, mert azok olyan szerteágazók, hogy időközben már minden kontinenst elérték, a bevándorlás és kivándorlás mindkét mozgási irányának megfelelően” (*Üzenet a vándorlók és menekültek világnapjára, 2014*).

Annak érdekében, hogy a vándorlók életkörülményeit emberibbé tegyük, az elvándorlás globális jelenségére, mindenképpen a felebaráti szeretet és az együttműködés globalizációjával kell válaszolnunk. Ugyanakkor erősíteni kell a megfelelő feltételeket teremtő törekvéseket, amelyek szavatolni tudják a kiváltó okok fokozatos csökkentését, az egymást kölcsönösen kiváltó háborúk és éhínségek megszüntetését, amelyek egész népeket ösztönöznek arra, hogy elhagyják saját szülőföldjüket.

A vándorlók és menekültek iránti szolidaritáshoz párosuljon a bátorság és a kreativitás. Erre azért van szükség, mert ezek segítségével világszerte kibontakozhat egy igazságos és megfelelő gazdasági és finánc rend, azzal a béke iránti fokozott elkötelezettséggel, amely minden igazi haladás nélkülözhetetlen feltétele.

Kedves Vándorlók és Menekültek! Nektek különös helyetek van az egyház szívében és segítetek neki, hogy szívének dimenziói még inkább kitáguljanak és így anyasága még inkább megnyilvánuljon az egész emberi család iránt. Sose veszítétek el bizalmatokat és reményeteket! Gondoljunk az Egyiptomba menekülő Szent Családra: a Boldogságos Szűz Mária anyai, és Szent József gondoskodó szívében mindig élt az a töretlen bizalom, hogy Isten sohase hagyja el őket. Hozzájuk hasonlóan, bízzatok ti is az Úrban! Az ő oltalmukba ajánllak benneteket és szívből adom rátok apostoli áldásomat.

Vatikán, 2014. szeptember 3.

Ferenc pápa

PS. A német és olasz szöveg alapján fordította: Cs. F.